

MAŁOPOLSKA WYŻSZA SZKOŁA EKONOMICZNA W TARNOWIE

KARTA PROGRAMOWA

Moduł kształcenia	Polityka, profilaktyka i diagnoza potrzeb społecznych i środowiskowych	
Nazwa modułu kształcenia w języku angielskim	Policy, prevention and diagnosis of social needs	
Kierunek studiów	Pedagogika	
Profil kształcenia	praktyczny	
Forma kształcenia	studia stacjonarne	
Poziom przedmiotu (podstawowy/specjalnościowy/ ogólnouczelniany)	specjalnościowy	kształtujący umiejętności praktyczne TAK/NIE
Status przedmiotu (obowiązkowy/do wyboru)	obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia	I stopień	
Język wykładowy	polski	
Semestr realizacji modułu	V	
Przedmiot realizowany w formie e-learning	TAK	NIE
	Wykład/ćwiczenia *	
Liczba punktów ECTS/e-learning	2	
Liczba godzin	Forma modułu: wykład	Forma modułu: ćwiczenia
	10	25
Jednostka realizująca moduł	Katedra Pedagogiki	
Koordinator modułu	Iwona Wolańska-Wieczorek	
Cykl kształcenia	Rok akademicki 2021/2022	
Moduły poprzedzające	Pedagogika społeczna, Podstawy socjologii, Psychologia ogólna	

Syntetyczna charakterystyka modułu

Przedmiot poświęcony jest zagadnieniom związanym z polityką i profilaktyką oraz diagnozie społecznej - wyróżnia się kompleksowym podejściem do problematyki wzajemnie dopełniającej się problematyki profilaktyki i diagnozy społecznej. Treścią modułu są zagadnienia zadań i oddziaływań profilaktycznych, profilaktyki uzależnień w szkole i środowisku, profilaktycznego oddziaływania ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, zasady budowania warsztatu profilaktycznego, zasady budowanie przykładowego programu profilaktycznego opartego na diagnozie zagrożeń w różnych środowiskach społecznych.

Przedstawiona zostanie ponadto ewolucja podejścia do profilaktyki oraz jej aktualne ujęcie, spełniające wymagania stawiane przez rozwój społeczny w aktualnej fazie. Akcentowana będzie również umiejętność trafnego rozpoznawania przejawów, etiologii i funkcji zachowań nieakceptowanych społecznie w oparciu o wybrane, wiodące teorie w tym zakresie, a także adekwatne stosowanie działań profilaktycznych.

Cele modułu

Celem modułu jest:

- Zapoznanie studentów z podstawowymi terminami z zakresu polityki i profilaktyki społecznej, klasyfikacjami oddziaływań profilaktycznych oraz współczesnymi koncepcjami profilaktycznymi i ich celami i zdaniem oraz diagnozy różnych środowisk społecznych.
- Zapoznanie studentów z podstawowymi terminami z zakresu diagnozy oraz metodami i technikami badań.
- Zapoznanie studentów z wybranymi teoriami wyjaśniającymi etiologię i funkcje zachowań społecznie nieakceptowanych (teorii czynników ryzyka i czynników chroniących oraz interakcyjnej koncepcji zachowań dysfunkcyjnych).
- Przygotowanie studentów do rozwiązywania problemów w obszarze profilaktyki społecznej.
- Zapoznanie studentów z procesem tworzenia strategii profilaktycznych, programów profilaktycznych oraz warsztatów profilaktycznych.
- Uwrażliwienie studentów na potrzeby odbiorców profilaktyki i ich rolę w procesie działań profilaktycznych.

Opis efektów uczenia się modułu		
Symbol efektu dla modułu	Osiągnięte efekty uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
Wiedza:		
W01	W1: Student zna podstawową terminologię z zakresu polityki i profilaktyki społecznej, klasyfikacje oddziaływań profilaktycznych oraz współczesne koncepcje profilaktyczne.	PED_W01
W02	W2: Student zna wybrane teorie wyjaśniające etiologię i funkcje zachowań społecznie nieakceptowanych (teorii czynników ryzyka i czynników chroniących oraz interakcyjnej koncepcji zachowań dysfunkcyjnych).	PED_W04
Umiejętności:		
U01	U1: Student potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę teoretyczną do tworzenia strategii profilaktycznych, programów profilaktycznych oraz warsztatów profilaktycznych.	PED_U02
U02	U2: Student posiada umiejętność prezentowania własnych pomysłów, wątpliwości i sugestii popierając je argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych.	PED_U08
Kompetencje społeczne:		
K01	K1: Student wykazuje się pewną samodzielnością w procesie projektowania w rozwiązywaniu problemów społecznych.	PED_K02
K02	K2: Student jest empatyczny na potrzeby odbiorców profilaktyki i ich role w procesie działań profilaktycznych.	PED_K07

Kryteria oceny efektów uczenia się oraz metody ich weryfikacji						
Symbol efektu (1)	na ocenę 2	na ocenę 3	na ocenę 4	na ocenę 5	na ocenę 6	Metody weryfikacji efektów (2)
W01	Student nie opanował podstawowej terminologii z zakresu polityki i profilaktyki społecznej, oraz współczesnych koncepcji profilaktycznych.	Student bardzo słabo zna podstawową terminologię z zakresu polityki i profilaktyki społecznej, klasyfikacje oddziaływań profilaktycznych oraz współczesne koncepcje profilaktyczne.	Student zna podstawową terminologię z zakresu polityki i profilaktyki społecznej, klasyfikacje oddziaływań profilaktycznych oraz współczesne koncepcje profilaktyczne.	Student sprawnie posługuje się terminologią z zakresu polityki i profilaktyki społecznej, zna klasyfikacje oddziaływań profilaktycznych oraz współczesne koncepcje profilaktyczne.	Student ma sprawnie posługuje się terminologią z zakresu polityki i profilaktyki społecznej, zna klasyfikacje oddziaływań profilaktycznych oraz uporządkowane współczesne koncepcje profilaktyczne.	PR, EP
W02	Student nie zna wybranych teorii wyjaśniających etiologię i funkcje zachowań społecznie nieakceptowanie.	Student bardzo słabo zna wybrane teorie wyjaśniające etiologię i funkcje zachowań społecznie nieakceptowanie.	Student zna wybrane teorie wyjaśniające etiologię i funkcje zachowań społecznie nieakceptowanie.	Student ma uporządkowaną wiedzę o wybranych teoriach wyjaśniających etiologię i funkcje zachowań społecznie nieakceptowanie.	Student ma pogłębioną wiedzę o wybranych teoriach wyjaśniających etiologię i funkcje zachowań społecznie nieakceptowanie.	PR,EP
U01	Student nie umie powiązać zdobytej wiedzy teoretycznej do tworzenia strategii profilaktycznych, programów profilaktycznych oraz warsztatów profilaktycznych.	Student bardzo słabo potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę teoretyczną do tworzenia strategii profilaktycznych, programów profilaktycznych oraz warsztatów profilaktycznych.	Student potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę teoretyczną do tworzenia strategii profilaktycznych, programów profilaktycznych oraz warsztatów profilaktycznych.	Student potrafi sprawnie wykorzystywać zdobytą wiedzę teoretyczną do tworzenia strategii profilaktycznych, programów profilaktycznych oraz warsztatów profilaktycznych.	Student potrafi sprawnie i trafnie wykorzystywać zdobytą wiedzę teoretyczną do tworzenia strategii profilaktycznych, programów profilaktycznych oraz warsztatów profilaktycznych.	PR,EP
U02	Student nie umie prezentować własnych pomysłów, wątpliwości i sugestii, nie umie poprzeć ich argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych.	Student ma słabą umiejętność prezentowania własnych pomysłów, wątpliwości i sugestii, bardzo słabo je argumentuje w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych.	Student ma umiędność prezentowania własnych pomysłów, wątpliwości i sugestii popierając je argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych.	Student dużą umiędność prezentowania własnych pomysłów, wątpliwości i sugestii popierając je gruntowną argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych.	Student dużą umiędność prezentowania własnych pomysłów, wątpliwości i sugestii popierając je argumentacją w kontekście wybranych perspektyw teoretycznych.	PR, EP
K01	Student wykazuje się brakiem samodzielności w projektowaniu procesu rozwiązywania problemów społecznych.	Student wykazuje się małą samodzielnością w projektowaniu procesu rozwiązywania problemów społecznych.	Student wykazuje się samodzielnością w projektowaniu procesu rozwiązywania problemów społecznych.	Student wykazuje się dużą samodzielnością w projektowaniu procesu rozwiązywania problemów społecznych.	Student samodzielnie i sprawnie projektuje proces rozwiązywania problemów społecznych.	PR,EP
K02	Student nie ma empatii dla potrzeb odbiorców profilaktyki i ich roli w procesie działań profilaktycznych.	Student prezentuje niski poziom empatii dla potrzeb odbiorców profilaktyki i ich roli w procesie działań profilaktycznych	Student wykazuje empatię dla potrzeb odbiorców profilaktyki i ich roli w procesie działań profilaktycznych.	Student wykazuje dużą empatię dla potrzeb odbiorców profilaktyki i ich roli w procesie działań profilaktycznych.	Student wykazuje dużą empatię dla potrzeb odbiorców profilaktyki i ich roli w procesie działań profilaktycznych.	PR, EP

(1) wpisać symbol efektu uczenia się

(2) wpisać np.: EU – egzamin ustny; EP – egzamin pisemny; T – test; P – prezentacja; PR – projekt; ES – esej; RE – referat, AK – aktywność na zajęciach (udział w dyskusjach), RI – rozmowa indywidualna (np. konsultacje), itp.

Treści kształcenia modułu

Forma modułu: wykład	Forma modułu: ćwiczenia
<p>1. Polityka społeczna – cele i zadania.</p> <p>2. Cele i zadania diagnozy społecznej:</p> <p>a) Wyjaśnienie pojęcia diagnozy.</p> <p>b) Zadania i cele działań diagnostycznych.</p> <p>c) Narzędzia diagnostyczne.</p> <p>d) Klasyfikacja działań diagnostycznych.</p> <p>e) Diagnoza jako niezbędny warunek skutecznych działań profilaktycznych.</p> <p>3. Cele i zadania oddziaływań profilaktycznych:</p> <p>a) Wyjaśnienie pojęcia profilaktyka.</p> <p>b) Zadania i cele działań profilaktycznych.</p> <p>c) Klasyfikacja działań profilaktycznych.</p> <p>d) Typy programów profilaktycznych.</p> <p>f) Diagnoza jako niezbędny warunek skutecznych działań profilaktycznych.</p> <p>g) Współczesne tendencje występujące w poglądach na problemy profilaktyki dzieci i młodzieży.</p> <p>h) Czynniki warunkujące efektywność pracy profilaktycznej w świetle wiedzy prakseologicznej.</p> <p>i) Terminologia związana z metodyką pracy profilaktycznej w środowisku.</p> <p>4. Geneza instytucji zajmujących się profilaktyką:</p> <p>a) Funkcje realizowane w pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą przez pedagoga szkolnego, kuratora sądowego, wychowawcę świetlicy środowiskowej, ośrodka zajęć pozalekcyjnych itp.</p> <p>b) Znaczenie, ustalenie przyczyn (właściwa diagnoza) powstania negatywnego zjawiska wychowawczego czy destruktywnych zachowań dziecka – dla organizacji właściwych działań profilaktycznych.</p> <p>c) Zasady, metody, formy i środki pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą.</p> <p>d) Organizacja pracy profilaktycznej pedagoga szkolnego, w rodzinie, osiedlu, mieście...</p> <p>e) Metody pracy profilaktycznej (case-work, group-work, net-work).</p> <p>f) Metoda projektu jako forma pracy ze środowiskiem.</p> <p>g) Współpraca instytucji, organizacji społecznych w celu realizacji zadań profilaktycznych.</p> <p>5. Profilaktyka uzależnień:</p> <p>a) Podstawy prawne działań profilaktyki uzależnień w szkole.</p> <p>b) Szkolny Program Profilaktyki (SPP) – istota, konstruowanie, ewaluacja.</p> <p>c) Charakterystyka stosowanych programów profilaktycznych Programy do realizacji w szkole z dziećmi i młodzieżą.</p> <p>d) Programy dla grup zwiększonego ryzyka.</p> <p>e) Programy dla liderów młodzieżowych.</p> <p>f) Programy dla rodziców i wychowawców oraz nauczycieli.</p> <p>g) Programy profilaktyki środowiskowej.</p> <p>h) Efektywność programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.</p> <p>i) Planowanie działań profilaktycznych.</p> <p>j) Wdrażanie programów profilaktycznych.</p> <p>k) Przyczyny niskiej skuteczności działań profilaktycznych.</p> <p>6. Profilaktyczny aspekt ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich</p>	<p>1. Diagnoza: określenie problemu, obszar diagnozowania, konstruowanie narzędzia diagnostycznego, przeprowadzenie badań, analiza wyników.</p> <p>2. Warsztat profilaktyczny: zasady jego budowania, przykładowa konstrukcja, przygotowanie materiałów i pomocy do zaproponowanych warsztatów, ocena przygotowanych warsztatów (z zastosowaniem kryteriów skutecznego warsztatu) oraz realizacja projektu uznanego za najlepszy (metoda symulacyjna, metaplan, dyskusja grupowa).</p> <p>3. Program profilaktyczny: zapoznanie z przykładowymi programami profilaktycznymi realizowanymi aktualnie przez różne instytucje i dokonanie ich oceny przez studentów (studenci mają za zadanie zidentyfikować różne programy realizowane w ich środowiskach). Współpraca z organizacjami rządowymi, pozarządowymi i lokalnymi społecznościami (metoda projektów).</p> <p>4. Budowanie przykładowego programu profilaktycznego i wzajemna ocena; zaprezentowanie i ocena przygotowanych przez studentów projektów (metoda projektów).</p>

<ul style="list-style-type: none"> a) Zadania sądu rodzinnego i organów pomocniczych sądu. b) Profilaktyczny zakres działalności rodzinnych ośrodków diagnostyczno- konsultacyjnych. c) Kurator sądowy – zadania i kompetencje. d) Instytucja mediacji w postępowaniu sądowym. e) Ustawa o pomocy społecznej a zapobieganie zjawiskom patologii społecznej. f) Zadania i podstawy funkcjonowania powiatowego centrum pomocy rodzinie. g) Współpraca sądownictwa rodzinnego z organami pomocy społecznej. h) System opieki nad dzieckiem i rodziną. i) Prawne podstawy funkcjonowania placówek opiekuńczo-wychowawczych i prorodzinnych form opieki nad dzieckiem, które jest pozbawione opieki rodzicielskiej. j) Profilaktyczny wymiar pracy socjalnej. k) Prawne podstawy profilaktyki uzależnień (alkoholizm, narkomania). l) Działalność stowarzyszeń i fundacji w zakresie profilaktyki społecznej. m) Wybrane programy profilaktyczne realizowane przez różne instytucje i organizacje. 	
--	--

Literatura podstawowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bielecka E. (red.), Profilaktyka i readaptacja społeczna. Białystok 2007. 2. Borzucka-Sitkiewicz K., Edukacja zdrowotna, Warszawa 2009. 3. Borzucka-Sitkiewicz K., Kowalczywska-Grabowska K. (red.), Profilaktyka społeczna: aspekty teoretyczno-metodyczne, Katowice 2013. 4. Szpringer M., Szkolna profilaktyka zachowań patologicznych dzieci i młodzieży, Kielce 2001. 5. Lavalette M., Pratt A. (red.), Polityka społeczna: teorie, pojęcia, problemy, Warszawa. 2010.
Literatura uzupełniająca	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nowak A., Wysocka E., Problemy i zagrożenia społeczne we współczesnym świecie, Katowice 2001. 2. Frąckiewicz-Wronka A. (red.), Partnerstwo lokalne jako strategia rozwiązywania problemów społecznych, Katowice 2010. 3. Frączak-Müller J., Rodzina, potrzeby, polityka społeczna, Warszawa 2014. 4. Niemierko B., Diagnostyka edukacyjna: podręcznik akademicki, Warszawa 2009. 5. Ustawa o pomocy społecznej z aktami wykonawczymi.

Metody dydaktyczne
<ul style="list-style-type: none"> • elementy wykładu z pogadanką; • ćwiczenia projektowe; • praca w grupach; • prezentacje multimedialne;

Nakład czasu pracy studenta w przeliczeniu na godziny i punkty ECTS		
Elementy składające się na pracę studenta	Ilość godzin	Ilość punktów ECTS
Udział w wykładach	10	2
Udział w ćwiczeniach	25	
Samodzielne studiowanie tematyki wykładów	5	
Samodzielne przygotowanie się do ćwiczeń	5	
Przygotowanie się do egzaminu	5	
Przygotowanie się do zaliczenia	5	
Przygotowanie eseju		

Przygotowanie prezentacji	10	
Przygotowanie referatu		
Przygotowanie projektu		
Inne (wymienić jakie)		
Suma	65	2